

Výsledky veřejné konzultace na téma:

**Jak nastavit střední článek,
aby zlepšoval učení, wellbeing
a rovné šance žáků?**

Mezi zástupci neziskového a veřejného sektoru panuje shoda, že v Česku je potřeba zavést tzv. střední článek, který (dle definice Strategie 2030+) "poskytne školám cílenou podporu, zajistí koordinaci jejich činnosti v dané lokalitě a stane se prostředníkem v komunikaci mezi centrem a územími, a to především ve smyslu zprostředkování zpětné vazby škol v dané lokalitě vůči centru a poskytování individuální pomoci a podpory jednotlivým školám".

Respondenti si od něj slibují zejména to, že odlehčí ředitelům od administrativní zátěže a uvolní jim ruce pro kvalitnější pedagogické vedení. Výsledkem by měl být lepší wellbeing žáků, větší zaměření výuky na kompetence a snížení nerovností v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání. Tato změna by podle většiny respondentů měla s sebou nést i přenesení odpovědnosti za kvalitu vzdělávání na daném území na samotný střední článek. Většina vyjadřuje nejen podporu samotnému konceptu, ale chtějí se i sami zapojit do jeho vývoje a implementace.

Parametry veřejné konzultace

- Veřejná konzultace na téma "Jak nastavit střední článek, aby zlepšoval učení, wellbeing a rovné šance žáků?" byla realizována formou on-line dotazníkového šetření v období od 20. dubna 2021 do 21. května 2021.
- Cílem veřejné konzultace bylo zmapovat míru širší odborné shody aktérů ve vybraných klíčových otázkách, které se týkají středního článku, a dále podpořit diskuzi o tom, jak by se měl střední článek postupně vyvíjet, aby měl co největší pozitivní dopad na zlepšování učení, wellbeingu a rovných šancí dětí a žáků.
- Dotazníkového šetření se zúčastnilo celkem 181 respondentů, z nichž 166 (tj. 92 %) dotazník kompletně dokončilo. Struktura respondentů pokrývala zejména veřejný a neziskový sektor, a to napříč všemi kraji ČR.
- Výsledky jsou prezentovány podle šesti tematických částí veřejné konzultace:

Shrnutí hlavních závěrů

1

Existuje shoda s cíli Strategie 2030+?

- S oběma hlavními cíli Strategie 2030+, k jejichž dosahování má školám pomáhat také střední článek, se respondenti v naprosté většině shodují. S prvním cílem Strategie 2030+ „zaměřit vzdělávání více na získávání kompetencí potřebných pro aktivní občanský, profesní i osobní život“ se rozhodně či spíše ztotožňuje 98 % respondentů, s druhým cílem „snížit nerovnosti v přístupu ke kvalitnímu vzdělávání a umožnit maximální rozvoj potenciálu dětí, žáků a studentů“ pak 97 % respondentů.

2

Které důvody pro zavedení středního článku jsou nejdůležitější?

- „Přetížení ředitelů škol formálními administrativními procedurami“ je podle respondentů napříč sektory hlavním důvodem, proč systém vedení a podpory škol je potřeba změnit. Důležitými důvody jsou rovněž „udržitelnost změn započatých na centrální úrovni a jejich implementace v regionálním a lokálním kontextu“, „nedostatečný pedagogický leadership na úrovni zřizovatelů“, „plýtvání kapacit škol (v důsledku nesdílení některých zdrojů či poskytování některých zdrojů jinými subjekty)“ a „neexistence nikoho v systému, kdo by měl odpovědnost za kvalitu vzdělávání pro určitý územní celek (týká se zejména MŠ a ZŠ)“.

3

Které činnosti pracovníků středního článku budou mít největší dopad na učení dětí a na snižování nerovností?

- Mezi činnosti středního článku s největším dopadem patří podle respondentů jednoznačně „odlehčení ředitelům a učitelům od nepedagogické zátěže“, což koresponduje s výše uvedenými důvody pro změnu. Mezi činnosti s velkým dopadem patří dále „koordinace spolupráce mezi školami a sdílení zkušeností“, „odborné vedení ředitelů a výchova nových pedagogických lídrů“, „poskytování zvýšené péče školám s nedostatečnými podmínkami, procesy a výsledky“ a „průběžné vyhodnocování rozvoje území vzhledem k vizi a cílům, rozpoznávání učebních potřeb ředitelů a učitelů a reakce na ně“. Naopak nejmenší počet respondentů očekává velký dopad od středního článku v oblasti „pečování o dodržování pravidel rovných šancí“.

4

Jak by měla být nastavena kritéria úspěchu středního článku?

- „Zlepšování wellbeingu žáků“ je podle respondentů hlavním kritériem pro úspěšnost středního článku na úrovni učení žáků. Jako hlavní toto kritérium uvedlo 51 % respondentů. Za důležitá jsou však respondenty považována také zbývající dvě kritéria, tj. „snižování nerovností v učení žáků“ a „zlepšování vzdělávacích výsledků žáků“.
- Mimo úroveň učení žáků patří mezi hlavní kritéria „zvyšování objemu času, který ředitelé škol věnují pedagogickému vedení školy“ a „zlepšování celkového klimatu v učitelských sborech na území středního článku“. Tato dvě kritéria považuje za hlavní či důležitá téměř 90 % respondentů. Nejvíce se lišily názory respondentů na to, jak důležitým kritériem úspěchu by mělo být „zvyšování propojování školy a mimoškolních aktivit“ – pro 56 % respondentů je to důležité kritérium, ale pro 44 % respondentů je nedůležité nebo nevhodné.

5

Kdo má nést odpovědnost za kvalitu vzdělávání na území středního článku?

- Největší část respondentů se shoduje na tom, že odpovědnost za zlepšování vzdělávacích výsledků, wellbeingu a rovných šancí na úrovni středního článku by mělo nést „partnerství pracovníků středního článku a místních aktérů s popsány základními pravidly spolupráce a rolí“. Na tomto se shodují respondenti napříč jednotlivými sektory a typy organizací.
- Zda má být střední článek řízen centrálně nebo samosprávně se respondenti rovněž shodují a 73 % z nich je přesvědčeno, že střední článek má obsahovat vyváženě jak prvky centrálního řízení, tak i samosprávného rozhodování.
- S tvrzením, že důležitou podmínkou pro zlepšování kvality učení a rovných šancí žáků je jasné určení zákonné odpovědnosti za kvalitu vzdělávání na území středního článku, rozhodně či spíše souhlasí 76 % respondentů. Nejnižší míru souhlasu s výše uvedeným tvrzením vyjadřovali zástupci krajů a obcí.

6

Do jaké míry považují respondenti střední článek za důležitý a mají zájem zapojit se do jeho vývoje?

- S tím, že zavádění středního článku patří mezi důležitá opatření nutná pro zlepšování vzdělávacích výsledků, wellbeingu a rovných šancí žáků, rozhodně či spíše souhlasí téměř 80 % respondentů. Relativně nízkou míru souhlasu s tímto tvrzením vyjadřovali opět zástupci krajů a obcí.
- Více než 75 % respondentů vyjádřilo zájem osobně se zapojit do vývoje, pilotáže nebo implementace středního článku.